

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Συμμαθητές, συμμαθήτριες,

Στα πλαίσια της συζήτησής μας για την τέχνη, θα παρουσιαστούν περιληπτικά οι απόψεις του Στ. Μυριβήλη για την αξία της Τέχνης. Με αφορμή το λαϊκό παραμύθι όπου η πόλη και η φύση απέκτησαν και πάλι ζωή και ομορφιά λόγω της έλευσης της «μικρής μάγισσας», της Τέχνης, ο συγγραφέας καταδεικνύει τη διαμορφωτική δύναμη της καλλιτεχνικής δημιουργίας που είναι το «πνεύμα της ζωής». Σύμφωνα με το συγγραφέα η Τέχνη ενδυναμώνει τον ανθρώπινο ψυχισμό, νοηματοδοτεί την ύπαρξη, ενοποιεί τους λαούς και εκμηδενίζει χρονικές και πολιτιστικές αποστάσεις. Αποτελεί, επίσης, καταφύγιο και παρηγοριά για τους ανθρώπους, καθώς η Τέχνη μπορεί με τη διαχρονικότητά της να αναδείξει σύμβολα και αξίες. Καταληκτικά αναφέρεται πως η Τέχνη ενισχύει την πίστη των ανθρώπων για τον άνθρωπο και το «υψηλό» και ότι μεταβιβάζοντας στις επόμενες γενιές όλες τις αξίες της αρετής και της ανθρωπιάς, αποτελεί τη μόνη ενέργεια για την οποία η ανθρωπότητα δεν μετάνιωσε ποτέ.

B.1. Μέσα από τα έργα τέχνης εξασφαλίζονται πολύ περισσότερα από την αισθητική απόλαυση. Η τέχνη, μέσω του αισθητικά προσεγμένου μηνύματος, δύναται να φέρει τους ανθρώπους και τους λαούς κοντά. Ό,τι δεν κατορθώνει πολλές φορές ο γραπτός λόγος το πετυχαίνει η Τέχνη. Βοηθά τους ανθρώπους να προσεγγίσουν τη νοοτροπία

άλλων λαών, να γνωρίσουν την ιστορία του τόπου τους αλλά και άλλων πολιτισμών. Είναι η Τέχνη το μέσο εκείνο που καταργεί το χώρο και το χρόνο, καθώς η αισθητική μορφή συμπυκνώνει όλα τα ιδανικά και τις αξίες της ανθρωπότητας.

B.2. Το συγκεκριμένο απόσπασμα ανήκει στο γραμματειακό είδος του στοχαστικού (ή λογοτεχνικού-συνειρμικού) δοκιμίου. Στοιχεία που ενισχύουν την παραπάνω άποψη είναι:

- η αλληγορία του παλιού παραμυθιού («Το ίδιο έγινε... και η Γραφή»).
- η λογοτεχνικότητα στην έκφραση («ας στηρίξει την τρομαγμένη μας καρδιά η παρηγοριά της»).

B.3. α) Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Η θεματική περίοδος «Ας λέμε: Μια φορά που υπάρχει ακόμα η Μεγάλη Τέχνη ως δημιουργία του ανθρώπου δεν έχουμε το δικαίωμα να χάσουμε την πίστη και την ελπίδα προς τον άνθρωπο» παρακινεί τον αναγνώστη να ρωτήσει «Γιατί;» και στη συνέχεια, στις λεπτομέρειες, με τις διαρθρωτικές λέξεις «γιατί...γιατί...» αιτιολογείται το περιεχόμενο της θεματικής περιόδου.

β) Με τις επαναλήψεις στην τελευταία παράγραφο του κειμένου («γιατί η Τέχνη... γιατί η Τέχνη..., για όλες... για την Τέχνη...») ο συγγραφέας έχει την πρόθεση να πείσει τους ανθρώπους για τους λόγους για τους οποίους πρέπει να είναι κοντά στην τέχνη και να μην χάνουν την πίστη τους ποτέ.

B.4. α) Συνώνυμα

ακινησίας = αδράνειας

εκμηδενίζεται = εξαλείφεται

λαβωμένες = πληγωμένες

β) Μετατροπή ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας σε αναφορική

παράδειγμα α

- **ποιητική λειτουργία:** «Το ίδιο έγινε με όλα τα γεγονότα, τα πρόσωπα και τα πράγματα που άγγισε με το μαγικό ραβδί της η Μεγάλη Τέχνη».

- **αναφορική λειτουργία:** Το ίδιο έγινε με όλα τα γεγονότα, τα πρόσωπα και τα πράγματα τα οποία αποτέλεσαν θέματα για καλλιτεχνική δημιουργία.

Παράδειγμα β

- **ποιητική λειτουργία:** «Ας πηγαίνει ο νους μας στην Τέχνη και ας στηρίζει την τρομαγμένη μας καρδιά η παρηγοριά της».

- **αναφορική λειτουργία:** Ας σκέφτεται ο άνθρωπος την Τέχνη και ας θεωρεί τα έργα τέχνης μέσα για την ψυχική στήριξή του.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: επιστολή

Ύφος: επίσημο, εφόσον αποδέκτης της επιστολής είναι ο Υπουργός Πολιτισμού

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Προσφώνηση: Αξιότιμε κ υπουργέ,

Αφορμή της εν λόγω επιστολής (δείγματα υποκουλτούρας της σύγχρονης εποχής- υποπροϊόντα τέχνης –ορατά σε όλα τα πεδία της ζωής μας-τηλεόραση-μουσική-θεατρική παραγωγή κ. ο. κ.) και **σύντομη αναφορά** στα αίτια αυτού του γεγονότος.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Όμως η παρουσία της γνήσιας τέχνης αποτελεί επιτακτική ανάγκη στη σύγχρονη εποχή.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Α'

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟ ΑΤΟΜΟ

- Εμπνέει ανακουφίζει κι εξυψώνει τον καθημερινό βίο
- Συμβάλλει στην ανάπτυξη της αισθητικής αντίληψης
- Αποτελεί καταφύγιο από το άγχος της τεχνοκρατίας που τον καταπιέζει
- Συντροφεύει τον άνθρωπο κάθε στιγμή της ζωής του
- Συνιστά την τελείωση του ανθρώπου-τέλεια ανθρωποποίησή του
- Εμφυτεύει στην ψυχή του την έννοια του ωραίου και του καλού
- Συμβάλλει στη διερεύνηση του πνευματικού ορίζοντα του ατόμου

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Μέσο αλληλογνωριμίας των λαών
- Σφυρηλάτηση πολιτιστικών ανταλλαγών
- Σύσφιξη των διεθνιστικών σχέσεων - πραγμάτωση γνήσιας παγκοσμιοποίησης
- Παράγοντας ειρηνικής συμβίωσης
- Μέσο διατήρησης εθνικής ταυτότητας ενός λαού, μεταβίβαση αξιών και παραδόσεων από γενιά σε γενιά
- Ευαισθητοποίηση του συνόλου για μια καλύτερη ζωή, μια που αποκαλύπτει με εύγλωττο τρόπο τα αρνητικά της κοινωνίας, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για επερχόμενες συμφορές αλλά και ωθεί προς δραστηριοποίηση για ηθική τελείωσή του
- Κοινωνική συνοχή και επανένταξη, αφού το άτομο με την τέχνη ξαναγυρίζει στην ομάδα-κοινωνικοποιείται
- Συνεργασία των μελών μίας κοινωνίας

- Πολιτιστική ανέλιξη

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Β'

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Για τους παραπάνω λόγους επιβάλλεται σε ένα σύγχρονο, ευνομούμενο και πολιτισμένο κράτος η ενίσχυση παραγωγής και ανάδειξης της τέχνης.

Πιο συγκεκριμένα:

- **απαιτείται κρατική μέριμνα αναφορικά με την ανάπτυξή της** (δημιουργία πολιτιστικών συλλόγων-προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας-διενέργεια αντίστοιχων εκδηλώσεων: εκθέσεων ζωγραφικής-θεατρικές, χορευτικές παραστάσεις κ. ο. κ.)

- Η παραπάνω μέριμνα, για να ευοδωθεί, απαιτεί τόσο **υλικοτεχνική υποδομή** (με την παροχή κατάλληλων κονδυλίων-επιχορηγήσεων) όσο και προσπάθεια **κοινωνικής ευαισθητοποίησης απέναντι στην αξία της τέχνης** (προβολή των προαναφερθέντων εκδηλώσεων μέσα από τα ΜΜΕ)

- Σημαίνουσα κρίνεται η γαλούχηση των λιλιπούτειων μελών της κοινωνίας μας προς αυτή την κατεύθυνση, γιατί αποτελούν την αφετηρία ενός καλύτερου μέλλοντος. Γεγονός που μπορεί να συντελεστεί μέσα από μία αναβαθμισμένη ανθρωπιστική παιδεία:

- Αποσύνδεση της παιδείας από τον τεχνοκρατικό χαρακτήρα
- Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο σχολείο
- Επισκέψεις σε πολιτιστικές εκθέσεις και γενικότερα άμεση επαφή των μαθητών με τα καλλιτεχνικά δημιουργήματα για βιωματική προσέγγιση

- Διδασκαλία από εξειδικευμένους καθηγητές των μαθημάτων της ιστορίας τέχνης, της μουσικής της θεατρικής παιδείας
- Αποδέσμευσή τους από βαθμολόγηση
- Δημιουργία κατάλληλων χώρων για ανάλογες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις όπως αίθουσα θεάτρου, γυμναστικοί χώροι, αίθουσα καλλιτεχνικών....

- Δράση πνευματικών ανθρώπων που ως οδοδείκτες οφείλουν και να πρωτοστατούν στην καλλιέργεια πραγματικών καλλιτεχνικών έργων και να ωθούν τη μάζα προς αντίστοιχη δραστηριότητα αλλά και διαχωρίζουν τα προϊόντα τέχνης από τα υποπροϊόντα.

- Αποδέσμευση καλλιτεχνών από χρησιμοθηρικά συμφέροντα-όχι εμπορευματοποιημένη τέχνη –εκπλήρωση του ιδεώδους της τέχνης που είναι η κοινωνική αναμόρφωση-τήρηση ποιότητας στα έργα τους

- Όχι χρήση της Τέχνης για ευτελείς σκοπούς (πολιτική, οικονομική...στράτευση)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- Μπορούμε να τονίσουμε ότι ο Υπουργός με το θεσμικό του ρόλο είναι ο πλέον αρμόδιος για να προχωρήσει στην υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων. Έχει την επιρροή αλλά και τα μέσα για να αποκτήσει εκ νέου η αυθεντική καλλιτεχνική δημιουργία τη θέση που της αναλογεί στη σύγχρονη κοινωνία.

Με τιμή